

Klaus Bondams grundlovstale

Taler

Klaus Bondam
Folketingskandidat og LGBT+-
person

Dato

5. juni 2022

Sted

Ubberup Højskole,
Kalundborg

Omstændigheder

Bemærkninger i kursiv er indsat af taler

Tak for invitationen og glædelig Grundlovsdag. Jeg er blevet bedt om at tale lidt om kønsnormer, ligestilling og diversitet; både i vores tid, men også med rod i Ubberup Højskole.

Axel Jarl (1871) – min oldefar; min mor Gunnild, er søn af Jens – som er Axel' eneste barn med min oldemor, som også her Gunnild.

Axel grundlagde i 1896 – som 26-årig nyuddannet teolog - Ubberup Højskole (- tidligere en fattiggård). Omfattende ombygning + ny gymnastiksal tegnet af kunstneren Thorvald Bindsbøl.

Før åbning; indlagt på Sindssygehospitalet i Middelfart for at blive behandlet for KONTRÆRSEKSUALTET (Ulrichs; 1864; ”den gådefulde mandekærlighed” + ”det særligt tredje køn, som Ulrichs definerede som ”en kvindelig sjæl indesluttet i en mands krop”

Omvendelsesterapi? Som sagt; et barn; min morfar (1900)

Axel uddanner sig til kunstmaler i Paris, opholder sig i Indien 1903 – 1917 (- den maskuline figur, den nøgne yndling). Hvor min morfar er henne i alle de år aner jeg intet om.

Arver C. F. Tietgen i 1917

Axel's far Vilhelm er lillebror til C.F.Tietgen (1829 – 01)'s kone Laura; *Når Tietgen taler, lytter Danmark*'. Tietgen's motto; *du skal ikke søge omgang med*

andre end dem, der er bedre og dygtigere end dig selv.

Gifter sig i 1927 (Jutta Lund; hofdame hos Dronning Alexandrine - Christian X). Højeste kredse.

4. september 1930; 'Uterlig omgang med nogle københavnske skoledrenge'. På flugt i Gedser

Citat fra indledningen af Visne Blade (1931) – Tilegnelsen

I 1931 fik han en højesteretsdom for uterlige homoseksuelle handlinger og blev tvangsindskrevet på et sindssygehospital. Det til rods for at homoseksualitet siden 1930 – afkriminaliseret de facto; men loven trådte først i kraft i 1933.

Læs fra Bøssernes Danmarkshistorie 1, 1 a + 2

Læs fra Visne Blade 2

Kastration.

Læs fra Bøssernes Danmarkshistorie 3

Døde i 1950.

Synet på homoseksuelle er ændret, så Hillerød Kommune i 2004 opkaldte Axel Jarls Vej efter ham.

Ubberup Højskole; Salen Axel.

I dag fejrer vi Grundlovsdag; 5. juni 1849, 1853 – og 1915.

Ikke mindst i år er vi blevet mindet om nogle af de ting der står i Grundloven;

Folkeafstemning

Rigsret og valgbarhed; uværdig til at sidde i Folketinget

Ministeransvar

Magtens tredeling

Læs den; 89 paragraffer;

§ 71. Stk. 1. Den personlige frihed er ukrænkelig

Min oldefars frihed blev krænket! Den var ikke ukrænkelig.

” .. tvunget til at bare maske for at skjule sin indre nød – det ikke at være som de andre – som de fleste”

DET IKKE AT VÆRE SOM DE ANDRE; SOM DE FLESTE!

Om min oldefar identificerede sig som kontraseksuel, biseksuel, yndlingefikseret, homofil (- som man sagde i en periode), homoseksuel, bøsse, til fyre, gay eller queer er i sagens natur ikke til at vide – men han var ikke som de andre; som de fleste.

Axel var i hvert tilfælde det vi i dag – 91 år senere – kalder LGBT+ (bogstavmenneskerne, som min mand kalder det). 'Lesbian, Gay, Bisexsuel, Transgender'. + = queer, aseksuel, interseksuel ...

Meget – rigtig meget godt er sket; I min tid som åben homoseksuel – de sidste 40 år - har sikret det registrerede partnerskab (i dag ægteskab), stedbørns adoption, kirkelige vielser, regnbuefamilier og – som sagt - Pride's overalt i Danmark. En Kronprinsesse der sidste sommer talte til Priden i København. Homoseksuelle ministre, partiledere, top erhvervsfolk, sportsstjerner, studieværter og en masse kendte sangere og skuespillere. Og en masse andre gode og stærke ting som et positive tegn på et rummeligt samfund med inklusion, anerkendelse og synlighed.

Regnbueflaget er blevet alment kendt og et kraftfuldt og smukt symbol på mangfoldighed, fred og fællesskab.

Men vi er ikke i mål endnu. Langt fra!

I Danmark er der stadig store juridiske udfordringer med forældremyndigheden i regnbuefamilier. Det er stadig meget svært at adoptere børn for LGBTI+ personer endsige par. Vi er som samfund uafklarede i surrogacy-debatten. Det er jeg selv også. Der er et fortviveligt højt antal - ikke mindst unge - LGBT+ personer der kæmper med store psykiske problemer, selvskade, selvmordstanker, stofmisbrug og utryghed overfor at blive udsat for hatecrimes og hadtale.

Og ude i blandt vores europæiske naboer - bl.a. i Polen og Ungarn og andre lande hvor den katolske kirke spiller en stor rolle i hverdagen - møder mange LGBTI+ personer voldsom, grov og urimelig eksklusion af samfundet. Det er i den grad skræmmende og foruroligende - og i helt grundlæggende strid med moderne europæiske værdier.

Og udenfor Europa – i Afrika, Asien og dele af Mellemøsten står det meget slemt til; Jeg ville være blevet dømt til døden, hvis jeg havde boet i Yemen, Somalia, Nigeria, Saudi Arabien eller Iran. I Pakistan, De Forenede Arabiske Emirater, Afghanistan og Brunei kan man også i dømmes dødsstraf for min seksualitet. Jeg ville højst sandsynligt blive hængt. Stening er også en mulighed nogle steder. Eller efter sharia-lovgivningen; som idømmer en af blive smidt ned fra taget af byens højeste bygning. I mange lande ville jeg få livstid i fængsel. Amnesty International har lavet en meget lang og meget skræmmende liste over de 69 lande hvor homoseksualitet er kriminelt med voldsomme straffe til følge.

Men måske skal vi alle samme forsøge at få en lidt mere udvidet kønsforståelse. Ingen vil påstå, at vores seksualitet, lige så lidt som vores køn, alene udgøre vores identitet. Men de to ting fortæller alligevel både os selv og omverdenen en hel del om, hvem vi er og hvad udgangspunktet i vores individuelle liv er. Og netop fordi den enkeltes både seksualitet og køn kan have mange forskellige udtryk og former, er synlighed og anerkendelse vigtigt. To af de gennemgående hashtags på sociale medier i LGBT+-bevægelsen er #loveislove (kærlighed er kærlighed) og #youareincluded (du er inkluderet). De to udsagn, er det vel meget svært at være uenige i.

Og det betyder noget når man, som min oldefar ikke er 'som de andre, som de fleste'.

Jeg har personligt oplevet det som et privilegie at leve et homo-liv de seneste 40 år i Danmark. Det har været en hel del lettere end det var blot 15-20 år tidligere.

Også i Danmark. Denne udvikling har - blandt meget andet - altid for mig, været et eksempel på, at både mennesker og samfund kan forandre sig til det bedre, hvis vi som mennesker beslutter sig for, at det er det, vi vil. Hvis vi vel og mærke er åbne for forskellighed, mangfoldighed og foranderlighed. Og det er også et eksempel på at politik kan gøre en forskel. En kæmpe stor forskel.

For mig – som Radikal Folketingskandidat i København – vil jeg gøre, hvad der står i min magt at sørge for, at der er plads til forskellighed. For vi er ikke alle sammen ens. I den politik, som jeg stiller mig bag, bliver det altid set som en styrke.

Og NEJ; det hele handler ikke om kønsidentiteter, seksualitet, pronominer, kagepersoner osv. Men det handler om at den personlige frihed er ukrænkelig. Den personlige frihed er ukrænkelig; og der er derfor også med rette at nogen kan føle sig krænket, når det oplever at blive indskrænket i retten til at være dem de er. Også selv når det ikke er 'som de fleste'.

Den 24. februar 2022 oplevede ukrainerne at der skete et voldsom indgreb i deres frihed, da russerne invaderede deres land. Derfor personlig også glad for resultatet af denne uge Folkeafstemning, da jeg ser EU garanten for vores frihed, vores sikkerhed, vores fred og ikke mindst som adgangen til en dybt inspirerende sproglig og kulturel mangfoldighed. Det sidste fik jeg for alvor først øjnene op for i de tre år, jeg boede i Bruxelles for godt 10 år siden. Til trods for forskellige sprog, forskellige religiøse og kulturelle baggrunde og til trods for, at vi bestemt ikke fysisk ligner hinanden, så er langt størstedelen af os europæerne rundet af samme demokratiske substans, og efter at have lagt jord til to verdenskrige de sidste godt 100 år, ved vi, at der intet alternativ er til freden; I fællesskabet må vi trods alt gøre os menneskeligt umådeligt umage for at kunne mødes i fred.

Som nævnt var Axel Jarl også aktiv i modstandsbevægelsen under 2. verdenskrig. Det var en anden fælles slægtning også. Min oldemor – Axel's første kone - farbrors oldebarn var frihedskæmperen Kim Malthe Bruun.

Læs op fra KIM s. 185

§81 Enhver våbenfør mand er forpligtet til med sin person at bidrage til fædrelandets forsvar efter de nærmere bestemmelser, som loven foreskriver.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Grundlovstale, Radikale Venstre, Regnbuebevægelsen

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/klaus-bondams-grundlovstale-2022>